

DZIENNIK POMORSKI

PRZEDPŁATA:

Miesięcznie w odpłatności	2,85 zł.
Z obciążeniem i w ogólnym	2,95 "
Na pocztę, list z obciążeniem	2,90 "
Kwartalnie w odpłatności	7,95 "
Na pocztę list z obciążeniem	8,07 "

Składki: lista wyprzedziła wszelkie. Wydawnictwo i drukarnia pomorska w Gdyni.
— czerpiec listy obciążeniowe. —

OGŁOSZENIA:

od wiersza 6-tio lin. lub jego miejsca 15 gr.
w formie ogłoszeniowym, od wiersza min.
3 lin. lub jego miejsca 40 gr. w formie
redakcyjnym. Z zagranicy 100% drożej.
Ogłoszenia przyjmują się do godz. 3. przed poł.

Poniedziałek: Andrzeja z Awelina
Wtorek: Marcina

CHOJNICE, wtorek dnia 14 listopada 1930 r.

Słońca wschód 7.14 zachód 16.13
Księżycy wschód 18.44 zach. 12.12

4 Lista Narodowa 4

staże do wyborów, aby wywalczyć
Niemcom i Ukraincom

4 posłuch dla praw 4 państwa Polskiego 4

Więści o krótkiej treści

Polsko Francuski układ lotniczy

Warszawa W połowie grudnia będzie podpisywany w Paryżu poleko — francuski układ lotniczy, który ureguluje wszystkie sprawy wchodzące w zakres lotnictwa cywilnego pomiędzy Polską i Francją.

Skazanie byłego posła

Warszawa Były poseł socjalistyczny Piotrowski został skazany przez sąd wrocławski na 6 tygodni aresztu za przemówienie na wiecu w Radziejowie w 1928 roku, w którym obraził radziejską radę miejską.

Aresztowania

Warszawa Współpracownik administracji Robotnika Rubinstein został w czwartek aresztowany a w piątek wypuszczony.

W piątek aresztowano działaczy PPS-owskich Związków Zawodowych, Cellera i Perczyńskiego. W Zembrzowcach koło Kalwarii został aresztowany były poseł Wyzwolenia — Fidelus.

Płast nawołuje do głosowania na listę narodową

Warszawa Ostatni numer Płasta nawołuje swych zwolenników w tych okręgach, gdzie lista numer 7 została unieważniona do głosowania na listę narodową numer 4.

Skarga obrońców więźniów w Brześciu

Warszawa Obroncy więzionych w Brześciu brosłowi złożyli na ręce prezesa Sądu Apelacyjnego Dutkiewicza, jako przewodniczącego sądu dyscyplinarnego, skargę na tych 3 sędziów którzy zatwierdzili decyzję sędziego śledczego Demanta o przetrzymanie byłych posłów w więzieniu wojskowym — Nazwiska tych 3 sędziów są dotychczas oficjalnie nieznane, gdyż kancelaria otrzymała polecenie nie ujawniania ich.

Nowe święto państwowe - sanacyjne

Sanacyjny komitet obchodu 10-lecia najazdu Rosji sowieckiej zwrócił się do Prezydenta Rzplitej z propozycją oznaczenia dnia 11-go listopada świętem państwowym.

Równocześnie komitet zaznaczył, aby dzień 3 maja, który jest obecnie świętem państwowym, został uznany jedynie jako dzień pamiątkowy, bez święta państwowego.

Jak widać sanatorzy pragną ogólnonarodowe święto zamienić na swoje sanacyjne święto.

Perlustracja drukarni w Warszawie

Warszawa Komisja przemysłowa nakazała Drukarni Akademickiej zaniechać pracy ponieważ nie posiada ona koncesji (Drukarnia Akademicka jest własnością Centrali Akademickich Bratnich Pomocy w Warszawie).

W drukarni Lecha na Koszykowej nakazano usunąć linotyp i drukarni Wyszyńskiego 2 pedałówki gdyż linotyp i pedałówki ustawiono bez wiedzy urzędu.

Drukarni Gazety Warszawskiej nakazano pod rygorem prawa natychmiastowe umocnienie instalacji elektrycznych i założenie schodów ognio- — Zamknięto natomiast drukarnię Bałtych i Kacperowskiego na Lesznie.

Bojówki sanacyjne hulają bezkarnie

Napady bojówkarzy na lokale administracji Kurjera Zachodniego w Zawierciu i Sosnowcu

Kurjer Poznański num 516 donosi:

W czwartek wieczorem napadnięto w Zawierciu na lokal administracji sosnowickiego Kurjera Zachodniego i wybito szyby — Tegoż wieczora wybito omyłkowo szyby w mieszkaniu wicestarosty Langerta, do którego schroniło się kilka osób.

W piątek o godzinie 7,15 zdemolowano w Sosnowcu lokal administracji Kurjera Zachodniego.

Już 18 października mówiono głośno o przygotowaniu do napadu, który planowano na 19 października ale do napadu nie doszło — Wybitne osobistości zapewniały redakcję Kurjera, że do niczego wogóle nie dojdzie — Tymczasem wczoraj wieczorem banda złożona z około 40 ludzi, uzbrojona w pałki, zebrała się na ulicy a czterech z nich wpadło do lokalu administracji gdzie była jedna urzędniczka — Bojówkarze wybili szyby i połamali krzesła — Do redakcji jednak dostać się nie zdołali i spłoszeni zbiegli.

Redakcja Kurjera Zachodniego wyznaczyła

500 złotych nagrody dla tego, kto poda z dokumentami nazwiska bandytów

Barbarzyńskie wybrki w Poznaniu

W sobotę o godzinie 1,15 w nocy na rogu Al Marcinkowskiego i św Marcina rozległ się brzęk rozbijanych szyb — Na miejsce zajścia pospieszyli nieliczni zapóźnieni przechodnie którzy zauważyli kilku osobników, uciekających ulicą św Marcina w kierunku placu Świętokrzyskiego.

Jak się okazało był to bandycki zamach na Kurjera Poznańskiego, gdyż zbiegli bojówkarze sanacyjni wybili od strony Al Marcinkowskiego dwie duże szyby wystawowe w składzie hurtowym gazet i w lokalu reklamowym — Złoczyńcy nie oszczędzili też prywatnego mieszkania dyrektora Drukarni Polskiej p Edwarda Pawłowskiego znajdującego się na pierwszym piętrze przy św Marcinie 70 — Do mieszkania rzucono cegły, która po rozbiciu szyby wpadła do jednego z pokoi.

O zajściu powiadomiono natychmiast policję która na miejscu napadu dokonała oględzin — Sprawcy bandyckiego napadu zbiegli bezkarnie.

Co każdy wyborca Polak (lub Polka) uczynić powinien

w dniu wyborów:

do Sejmu dnia 16 listopada 1930 r. i do Senatu dnia 23 listopada 1930 r.

1) Wziąć ze sobą **kartę do głosowania** tj kartę czystego **białego** papieru z wyraźnie wypisanym lub wydrukowanym na niej numerem. 4.

Prócz cyfry 4 na karcie do głosowania nie można robić żadnych dodatków, znaków, napisów lub podpisów, bo spowoduje to unieważnienie głosu przez Komisję Wyborczą.

Kartka nie może być dziurkowana.

Należy uważać aby kartka była zupełnie czysta, bez żadnych znaków, nie tylko na stronie opatrzonej numerem, ale i na odwrotnej stronie: w szczególności nie używać kartek, wyciętych z gazet lub ulotek, o ile na drugiej stronie jest druk.

2) Wziąć ze sobą **dowód osobisty**. Dowodem takim może być: paszport, wyciąg z ksiąg ludności, legitymacja urzędnicza, legitymacja Kasy Chorych, książeczka służbowa, metryka urodzenia, zaświadczenie rzadcy domu zaświadczenie wójta gminy lub sołtysa, książeczka wojskowa itp zależnie od tego, jaki dowód kto posiada.

W dowód należy zaopatrzyć się zczasu, tj. przed datą wyborów. Gdyby kto jednak dowodu osobistego nie posiadał, powinien i bez dowodu pójść głosować w takim razie najlepiej w towarzystwie dwóch znajomych wyborców tegoż obwodu (posiadających dokumenty), którzyby — w razie zakwestjonowania — mogli stwierdzić tożsamość osoby.

3) Udać się do lokalu wyborczego tej Obwodowej Komisji Wyborczej, do której należy dom lub miejscowość, gdzie wyborca mieszka.

O adresie tego lokalu wyborczego trzeba się zczasu dokładnie dowiedzieć bądź z rozplakotowanych ogłoszeń, bądź od współmieszkańców lub znajomych, bądź w inny sposób.

Na głosowanie trzeba koniecznie pójść **osobiście**, nikogo zamiast siebie posłać do złożenia głosu nie można (ani krewnych, ani znajomych, ani sąsiadów) każdy musi swój głos zanieść do lokalu wyborczego i tam złożyć.

Lokal wyborczy otwarty będzie od godziny 9-tej rano do 9-tej wieczorem, trzeba jednak iść zczasu, nie odkładając na ostatnią chwilę, bo można potem nie zdążyć i głos stracić.

4) Po drodze do lokalu wyborczego i przed lokalem wyborczym nikomu nie oddawać i nie pokazywać swojej karty do głosowania z wypisanym na niej numerem 4 i nie brać żadnej innej kartki,

którąby wtykano, lub podsuwano, w oczekiwaniu na swą kolej głosowania nie wdawać się w rozmowy z osobami nieznanymi.

5) W lokalu wyborczym podejść do stołu, przy którym zasiada Komisja Wyborcza, wymienić głośno i wyraźnie swoje nazwisko i imię, a na żądanie okazać swój dowód osobisty, który w tym celu trzymać przygotowany w ręku.

Wziąć od przewodniczącego kopertę, którą wydać powinien, sprawdzić, czy na kopercie jest odcisk pieczęci Okręgowej Komisji wyborczej i czy niema na niej żadnych innych znaków lub napisów, gdyby były lub gdyby brakowało pieczęci, zająć zamianę koperty, Dokładnie sprawdzić, czy koperta jest pusta (gdyby były w niej jakieś kartki należy je wyjąć): do koperty włożyć przy niesionej karcie do głosowania z numerem 4 (bez żadnych dopisków i podpisów), tylko tę jedną kartę i nic więcej, kopertę zamknąć) zaklejenie nie jest potrzebne i, nie czyniąc na niej żadnych znaków i napisów, oddać do rąk przewodniczącemu Komisji, Wszystko to trzeba **zrobić osobiście** nie wyrażając się nikim.

Dopilnować, aby przewodniczący Komisji oddał mu kopertę bez otwierania wrzucił zaraz w obecności wyborcy do urny wyborczej, poczem oddać się z lokalu wyborczego.

6) Każdy powinien nie tylko sam pójść głosować, ale dopilnować swych krewnych, współmieszkańców, domowników znajomych przyjaciół itp. by również poszli głosować i by oddali swe głosy na numer 4, oraz pouczyć ich, jak mają w tym celu postąpić, i **zaopatrzyć w kartki do głosowania z numerem 4**.

Przenoszenie urzędników śląskich

Lubliniec Wskutek interwencji starosty lublińskiego pana Biolika, kilku urzędników kolejowych przeniesiono do Wilna i Krakowa Urzędnicy ci należeli do zarządu Narodowego Związku Powstańców i byłych Żołnierzy, organizacji Korfanteo i otwarci występowali w obronie praw urzędników nawołujących do tajnego głosowania.

Sprawa budżetu na rok 1931—32

Warszawa W sprawie budżetu, zdaje się że punkt widzenia Piłsudskiego osiągnął przewagę nad punktem widzenia min skarbu i budżet będzie utrzymany w wysokości zeszłorocznej.

O głosowaniu do Sejmu i Senatu

Z zastosowaniem odnośnych artykułów Ordynacji Wyborczej oraz przepisów wykonawczych.

Ochrona prawna wyborów

Przeprowadzenie aktu głosowania pozostaje w b. zaborze pruskim pod ochroną prawną z mocy artykułu 107 i 108 Kodeksu Karnego które opiewają.

§ 107 Kto przemocą lub groźbą spełnienia przestępstwa uniemożliwia obywatelowi polskiemu wykonującemu swoje prawa obywatelskie wykonania aktu wyborczego lub głosowanie ulega karze więzienia najmniej sześciomiesięcznego albo karze osadzenia w stwardy do lat pięciu

Usiłowanie jest karalne.

§ 108 Kto w sprawie publicznej mając sobie poruczone zbieranie kart wyborczych kart głosowania lub innych znaków wyborczych albo prowadzenia odnośnego protokołu umyślnie spowoduje nieprawdziwy wynik aktu wyborczego albo wynik sfalszuje ulega karze więzienia od tygodnia do trzech lat.

Jeżeli czynu dopuszcza się osoba której nie poruczono zbierania kart lub znaków ani innej czynności przy odbywaniu wyborów stosuje się karę więzienia do dwóch lat.

Można także orzec utratę praw honorowych obywatelskich.

Osobna jeszcze ustawa z dnia 12 lutego 1930 r. mówi o ochronie wyborów przed nadużyciem władzy urzędników przewidując kary więzienia aż do 5 lat.

Lokal wyborczy; urna, kartki wyborcze

Artykuł 66 i dalsze Ord. Wyb. mówią że w czasie głosowania nie wolno w lokalu wyborczym ani w budynku w którym się ten mieści ani też na ulicy i na placu przed wejściem w promieniu 100 metrów wygłaszać przemówień rozdawać kart do głosowania i w jakikolwiek sposób agitować.

W lokalu samym stół przy którym urzęduje komisja wyborcza winien być tak ustawiony aby był ze wszystkich stron widoczny. Na stole ma się znajdować egzemplarz ordynacji wyborczej do publicznego użytku. Urna na stole tak obszerna żeby mogła pomieścić do 2000 kopert z kartkami powinna być tak zbudowana żeby bez otwierania nie można z niej wydobywać kopert.

Koperty do głosowania otrzymujemy w lokalu wyborczym. Winny one być nieprzejrzyste w for-

macie 9 razy 12 i oznaczone stemplem przewodniczącego okręgowej komisji wyborczej. Poza tem nie może być na nich żadnych znaków.

Kartki do głosowania z białego papieru mają zawierać jedynie numer listy kandydatów na którą głos swój oddajemy. Numer ten może być drukowany lub wypisany, czyli że **ktoby nie otrzymał kartki drukowanej z pożądanym numerem może sobie taką kartkę sam sporządzić**, wypisując numer na kawałku czystego białego papieru rozmiarów mniej więcej 6 razy 9 cm.

Obwodowa komisja wyborcza — Mężowie zaufania i ich zastępcy.

Nad głosowaniem w poszczególnych lokalach w myśl artykułu 62 i dalszych Ordynacji Wyborczej czuwa obwodowa komisja wyborcza która w składzie conajmniej przewodniczącego i 2 członków względnie ich zastępców, winna być bez przerwy obecna od rozpoczęcia głosowania z rana o godzinie 9 aż do ukończenia o godzinie 9 wieczorem. Przewodniczący komisji i członek komisji spisujący protokół nie mogą równocześnie wydalac się z lokalu wyborczego.

Przy stole wyborczym zasiadają również z łona wyborców mężowie zaufania — po jednym z każdej listy — lub ich zastępcy, których może być więcej celem zmieniania się, lecz zastępować może zawsze tylko jeden. Mąż zaufania i jego zastępcy winni być przedtem podani przez pełnomocnika grupy zgłaszającej listę kandydatów przy Okręgowej Komisji Wyborczej. Uprawnieni oni są do zasiadania przy stole komisji w czasie głosowania (artykuł 69) mogą być obecni przy uskutecznianiu obliczania głosów (artykuł 80 i 82) mogą w danym razie kwestionować tożsamość osoby głosującego (artykuł 75) i podpisują protokół głosowania oraz mogą składać oświadczenia do protokołu (artykuł 86) Męża zaufania względnie jego zastępcy komisja wyborcza nie może wydalac z lokalu jak tylko po uprzednim bezskutecznym napomnieniu przyczem fakt sam i jego powody muszą być zaznaczone w protokole (art 65):

Rzeczą mężów zaufania jest przy rozpoczęciu aktu głosowania przekonać się wespół z komisją czy urna jest pusta: Od tej chwili aż do ukończenia głosowania urny w żadnym wypadku nie wolno otwierać (artykuł 69):

ich z wszelkiej rzeczywistej władzy, co jest główną treścią wniosku BB

Zarazem pragnie też Stronnictwo Narodowe wzmocnienia władzy wykonawczej w sposób właściwy, a bardzo istotny, jak świadczą następujące postanowienia w jego wniosku:

Artykuł 55 — Prezydent Rzplitej może być obecny na posiedzeniu Rady Ministrów i na niem przewodniczyć, wzywać Radę Ministrów na naradę, jakoteż żądać od prezesa Rady Ministrów i od Rady Ministrów sprawozdań pisemnych

Artykuł 35 — Prezydent Rzplitej może projekt ustawy zwrócić Sejmowi z podaniem powodów do ponownego rozpoznania, poczem wymagana jest do przyjęcia większość ustawowej liczby członków obu Izb

Artykuł 38 — Prezydent Rzplitej mianuje przewodniczącego i dwu członków Trybunału Konstytucyjnego (mającego powstać z ogólnej liczby 9)

Artykuł 10 — Prezesa Rady Stanu (mającej powstać) mianuje Prezydent Rzplitej z pośród 3 kandydatów, przedstawionych przez prezesa Sądu Najwyższego, N Tryb. Adm. i Izby Kontroli

Artykuł 58 — Wniosek o pociągnięcie Rządu do odpowiedzialności parlamentarnej powinien być umotywowany, podpisany przez 1/4 ustawowego składu Izby Poselskiej lub Senatu, nie może być poddany pod głosowanie wcześniej niż po upływie 8 dni od chwili jego wniesienia i przyjęty bądź większością głosów ustawowej liczby posłów względnie senatorów, bądź też w obecności przynajmniej połowy ustawowej liczby posłów, względnie senatorów, większością 3/5 obecnych

Są to zmiany bardzo poważne. Prawo przewodniczenia w Radzie Ministrów które ma Prezydent Republiki Francuskiej, a którego nie ma Prezydent Rzplitej u nas, prawo zawieszającego weta wobec ustaw, prawo mianowań do Rady Stanu i do Trybunału Konstytucyjnego, żądanie ustalonej i rzeczywistej większości dla pociągania ministrów do odpowiedzialności, to razem bardzo znaczne wzmocnienie — Twierdzenia zwolenników BB jakoby Stronnictwo Narodowe nie dbało o wzmocnienie władzy rządowej w Polsce, jest tylko liczeniem na nieświadomość.

Także w zakresie władzy sądowej zawiera wniosek Stronnictwa Narodowego (artykuł 78) wzmocnienie przepisów o nieusuwalności sędziów wobec smutnych w tym względzie doświadczeń.

Obok zasadniczej sprawy równowagi władz drugą przewodnią myślą dążeń ustrojowych Str. Narodowego jest troska o prawo i rządy prawa w państwie, której służą, poza wprowadzeniem Trybunału Konstytucyjnego, jak o budżecie (artykuł 4 i 25) o nadzorze nad państwową gospodarką pieniężną (artykuł 7 i 9) o zapewnieniu ciałom ustawodawczym możliwości sesji i pracy (artykuł

25) o zabezpieczeniu ustawodawstwa przed nieprawnym wydawaniem rozporządzeń z mocą ustawy (artykuł 44) o odszkodowaniach na rzecz obywateli za szkody nieprawnie im wyrządzone przez władze państwowe (artykuł 121) itd

Dążenia ustrojowe Stronnictwa Narodowego są zatem dokładnie ustalone i wszystkie bez wyjątku zmierzają do oparcia życia państwowego na dwu zasadach: równowagi władz i rządów prawa.

Żadną miarą nie może widzieć Stronnictwo Narodowe lepszej przyszłości państwa w dążeniach ustrojowych obozu rządowego, które są tam zresztą chwytliwe, bo każde jego skrzydło chce czego innego. Ale także to, co wniesiono do Sejmu z ramienia BB jest poprostu zniesieniem wszelkiej władzy ciał ustawodawczych i wszelkiego rzeczywistego i skutecznego nadzoru nad działalnością rządową, a łączą się z tem tak szkodliwe zamiary, jak powszechny wybór Prezydenta czyli ostateczna demagogia, lub takie dziewolagi jak unieważnianie mandatów poselskich przez Prezydenta Rzplitej, albo umarzanie wszelkich spraw sądowych przez Prezydenta Rzplitej, czyli bezgraniczne uzależnienie władzy ustawodawczej i wymiaru sprawiedliwości od władzy wykonawczej. Przed takim pogorszeniem ustroju i zepchnięciem państwa naszego poza obręb praworządnych państw zachodnich musi się kraj bronić z całą stanowczością i w zrozumieniu, że rozstrzyga się tu jego przyszłość.

Stanisław Stroński

Z mówców sanacyjnych kpią w żywe oczy

W Głosie Robotnika (nr 134) czytamy.

Agitacja wyborcza wre w całej pełni Uwijają się mówcy i nawołują wyborców do głosowania na tę czy ową listę.

Gazety sanacyjne długo i szeroko rozpisują się o swoich rzekomych zwycięstwach Tymczasem w rzeczywistości Sanacja dostaje takie lanie, jakie go napewno się nie spodziewała.

Chcąc wykazać jakie są nastroje ludności dla 1-ki przytoczymy jeden z licznych listów, opisujący przebieg wiecu Be-Be w Ostaszewie w powiecie lubawskim. Oto co donosi nam nasz koresp.

W niedzielę dnia 2 listopada br zwołała Sanacja do sali Zduńskiego swój wiec przedwyborczy Narodu zeszło się bardzo wiele, gdyż każdy był ciekaw posłuchać co taki agitator bebecowski powie

Z referatem wystąpił miejscowy nauczyciel. Zaczął od owych czasów, kiedy to chłop robotnika jaśnie panowie kładli na snopek słomy i skończył na obecnych, kiedy to chłopu i robotnikowi brzuch przyrasta do krzyżów — Ustupując z mównicy referent wniósł okrzyk na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej — Powtórzono go z zapalem trzy razy — Po tem referent wniósł okrzyk na cześć Prezydenta Mościckiego — I ten okrzyk został gromko podchwycony — Wreszcie referent wniósł okrzyk na cześć marszałka Piłsudskiego Raptem, jakby kto makiem zasiał — Nikt okrzyk na cześć marszałka Piłsudskiego rozległy się głosy o znaczeniu przeciwnym

Referent z początku osłupiał — Następnie przyszedłszy do siebie zaczął wrzeszczeć do ludzi: Wszyscy zaraz będziecie krzyczeć: Niech żyje marszałek Piłsudski! Ze złości aż nogami tupał! Ludzie jednak w śmiech, padło też pod adresem sanacyjnego mówcy parę dosadnych wyrażań

Rozpoczęła się dyskusja — Głos zabrał znany działacz robotniczy z Lubawy druh Zapolski — Wykazał w dobitnych słowach jakimi to sposobami Sanacja usiłuje osiągnąć zwycięstwo wyborcze — Publiczność reagowała okrzykami: Fui! hańba! Wywody druha Zapolskiego stale przerywano rzęsistymi oklaskami

Niefortunny referent sanacyjny pan nauczyciel z Ostaszewa, próbował ciętym wywodom druha Zapolskiego się przeciwstawić — Lecz nie borak tak się poplątał, że słuchacze go wygwizdali — Doprowadzony do wściekłości zwrócił się do przewodniczącego o rozwiązanie wiecu — Co też nastąpiło — Wtedy z pośród publiczności podano sanacyjnemu naganiaczowi szklanke wody, aby po swej klapie nieco się ochłodził Takie to nastroje panują wśród naszego ludu — Bałamuctwa Sanacji nie osiągnęły skutku.

Szeregi faszystowskie rosna

Rzym. Do świeżo utworzonej organizacji boju w młodzieży faszystowskiej przyjęto 270,000 młodzieży w wieku 18 do 21 lat.

Nowoprzyjęci złożyli przysięgę, która mówi o wypełnieniu bez dyskusji wszystkich rozkazów Mussoliniego, oraz o służeniu rewolucji faszystowskiej wszelkimi siłami i obrony jej w razie potrzeby własną krwią.

Mussolini wygłosił w Colosseum w obecności 10,000 członków nowej organizacji przemówienie w którym przestrzegł ich przed konsekwencjami zdrady idei faszystowskiej oraz zaznaczył, że faszystom nie ludzi swych zwolenników obietnicami bogactwa i urzędów, lecz nakłada na nich jedynie trudne obowiązki.

Wielki wieczór pieśni polskiej Lutni chojnickiej

z współudziałem kompozytora Nowowiejskiego i primadonny opery poznańskiej p. Zofji Żmigród Fedyczkowskiej w auli gimnazjalnej

Jakkolwiek spodziewaliśmy się nadzwyczajnych wrażeń z koncertu kompozytorskiego który odbył się w ostatnią sobotę w auli miejscowego gimnazjum państwowego, to jednak przyznać musimy, że wynik tegoż koncertu przekroczył nasze najśmielsze oczekiwania — Wspomniana aula już niejednokrotnie była widownią pierwszorzędnych produkcji muzycznych czy to w wykonaniu chórowym, czy solistów głośniejszej sławy, jednak słuchacze sobotniego koncertu jednomyślnie twierdzą, że porwani zostali do niebywałego dotąd stopnia zachwytu — Publiczność która tym razem zapełniła salę choć wprawdzie nie tak nadmiernie licznie jak przy pierwszym tego rodzaju koncercie w roku 1927 przedstawicielką kultury i sztuki narodu. Feliks Nowowiejski wystąpił u nas jako nie mający obecnie równego sobie w Polsce w swoim rodzaju genialnego twórcy i mistrza tonów, którego sława nabrała już wszechświatowego znaczenia

Primadonnę opery poznańskiej, p. Zofję Żmigród — Fedyczkowską poznaliśmy jako śpiewaczkę tej miary, jakiej Chojnice zapewne dotąd nie miały zaszczytu gości w swoich progach — Doskonała technika, szlachetność dźwięku i barwy oraz szeroka skala głosu oto główne cechy tej wybitnej artystki — W trudnych arjach pierwszej części programu dochodziło często do momentów w których z zapartym oddechem podziwiano wysoką kulturę wokalną naszej rodaczki — Jej śpiew razem z akompaniamentem kompozytora to jakby gra jednego instrumentu — Tak partje wokalne jak i fortepianowe dają wykonawcom szerokie pole popisu a szczególnie arja „Kocham Bałtyku wody” z opery Legenda Bałtyku wywołała niezwykle entuzjizm na sali — Śpiewy solowe: Szewiec, Lipa, Gałgan i Odejdź Jaśku wyjęte z szkicu nowopowstającej opery Kaszuby, utworzonej w bieżącym roku podczas pobytu autora u p. Szambelanowej Sikorskiej w Wielkich Chelmach oddane zostały z znakomitą modulacją głosu i dykcją, to też niemiłkające oklaski zmuszały primadonnę do powtórek i dodatku — Słowem pani Fedyczkowska zasłużyła na ogólny podziw i wystep jej wysunął się na 1-y plan całego programu.

Swoją wielką podziw dla pani Fedyczkowskiej wyraziła Lutnia wręczając śliczny bukiet chryzantem.

Gra skrzypcowa p. Dr Dreszlera przyczyniła się znacznie do podniesienia programu — Zwłaszcza Romana Andaluza Sarasate, go wypadła bardzo dobrze, zemułano wyraz żywymi oklaskami

Chór Lutni naszej święcił prawdziwy tryumf Na wstępie odśpiewane Pieśń Pomorza i O ziemię polską przez chór mieszany pod batutą kompozytora, to bardzo efektowne utwory najnowszej twórczości Nowowiejskiego które Lutnia jako pierwsza miała zaszczyt wykonać — Szczególnie dzieło drugie, dzielące się na 8 głosów mieszanych ujęte zrecznie w bogatą formę pełną dźwięku i kolorytu, to istotnie wspaniałe wyraz myśli kompozytora o drogiej, błogosławionej ziemi polskiej — Chór w zupełności dopisał ścisłej interpretacji autora, zyskując jego pełne zadowolenie — Szczególnie wyróżniła się subtelna dynamika wyraźna dykcja i pewność poszczególnych głosów nawet w trudnych modulacjach i dysonansach harmonicznych, dając całości doskonały wyraz piękna i hołdu — Także chór męski wykonaniem Fali i Do Ojczyzny zyskał burzę oklasków, wysokie pozycje Tenorów brzmiały swobodnie i jasno — Na szczycie swego zadania stanęła Lutnia wykonując Hejnał Triumfalny i Psalm 136 Ojczyzna pod batutą swego dyrygenta pana Franciszka Gierszewskiego przy akompaniamentem fortepianowym kompozytora — Jedno i drugie dzieło wypadło wspaniale — Pan Gierszewski wykonał nowy dowód mistrzostwa w prowadzeniu batuty chór doskonale reagował na każdy jego ruch świadcząc o wysokim swoim poziomie — Sopran wyodrębnił się pewnością siebie, czystym i jasnym brzmieniem, Basy pełnością i dobrem zaokrągleniem a Alty i Tenory umiejętnie dopełniały całości — Bezsprzecznie przyznać musimy że ostatni wieczór kompozytorski stwierdził niezłomnie że Lutnia chojnicka to jedna z najlepszych zespołów chórówych ma daleką przestrzeń — Swym sobotnim występem podbiła serca obywatelstwa miejscowego — O ile dziś Lutnia za licza się do najlepszych chórów polskich to bezapelacyjnie każdy przyzna że jest to wielką i jedyną zasługą długoletniego dyrygenta p. Gierszewskiego, który mimo że Chojnice rozporządzają tym samym materiałem co inne miasta prowincjonalne, potrafił wykrzesać z tego materiału ukryte walory głosowe i stworzyć drużynę śpiewaczą dzielną i karną — Pan Gierszewski otrzymał pełne uznanie od mistrza tonów za to że swą mroczną i pełną poświęcenia pracą przyczynił się że Lutnia chojnicka wzbija się po nad poziom przeciętności — Podziw i zachwyt wyrażony przez kompozytora Feliksa Nowowiejskiego dla Lutni i jej dyrygenta niech będą zapłatą za ich pracę i poświęcenie się dla pieśni polskiej.

Omal nie katastrofa

Pewnego rana zauważono w ulicy Młyńskiej na drutach zwisającą rynnę — Okazało się, że pracujący na dachu gmachu Sądu Okręgowego blacharze pozostawili jedną rynnę na dachu, która wiatrem pędzona spadła na druty Na szczęście nie spadła na chodnik, gdyż łatwo mogłaby była spaść przechodniom-na głowę

General Józef Haller do Kaszubów

Kochani Rodacy! Bracia Kaszubi!

Powróciwszy do domu, poczuwam się do obowiązku względem Was, dzielnych i wiernych strażników u brzegów Bałtyku polskiego, by Wam przesłać serdeczne dzięki za Wasze zaufanie, okazane mi przez ofiarowanie mi mandatu do sejmu Delegatom Waszym, którzy z Kaszub przyjechali aż do mojej rodzinnej wioski Jurczyc na Podkarpaciu, podałem powody bardzo szczere, dlaczego nie chcę kandydować i odniosłem wrażenie, że moje argumenty przekonały ich.

Niemniej atoli zwracam się do Was zapomocą tego pisma abyście wiedzieli, że nie uchylam się od obowiązków obywatelskich, o których w pierwszym rzędzie dzisiaj należy się wypowiedzieć ściśle zgodnie z sumieniem swoim, zapomocą tajnego głosowania: jakiegokierunku rządu chcemy mieć w przyszłości w Polsce i czy się chce, aby Państwo Polskie było Rzeczpospolitą Narodu Polskiego w większości katolickiej i polskiej, czy państwem mieszanym, narodowościowym bez charakteru narodowego i katolickiego, w którym mniejszości narodowe Niemcy; Ukraińcy i żydzi mogliby działać na niekorzyść nas Polaków, rzeczywistych gospodarzy w Państwie i szkodzić polskiej sprawie narodowej i Wierze naszej

Nie potrzebuję do Was, Kaszubi, apelować, gdyż Wy silni wiarą katolicką niezłomnie straż trzymający nad morzem dla Polski, już temsamem wypowiedzieliście się jasno co do kierunku i zgodnie z tem głosować będziecie, aby Polska Rzeczpospolita w przyszłości stała na silnych i trwałych podstawach wiary, prawa i sprawiedliwości, aby wszyscy obywatele czuli się w Polsce bezpieczni i szczęśliwi mogąc w swobodzie żyć i pracować dla dobra swego, swoich rodzin i całej Ojczyzny naszej żeby na cnotach chrześcijańskich opierała się potęga Rzeczypospolitej, dobra dla swoich obywateli, a groźna dla wrogów.

Z serca i duszy ślę Wam pozdrowienie ku morzu! Z wiarą żywą służmy Polsce

Poznań 30 października 1930

(—) Józef Haller

4 Kobiety, Polki-Katoliczki 4

W dniu 16 i 23 listopada staniecie przy urnach wyborczych, aby rozstrzygnąć dalsze losy Polski.

Polki—katoliczki! Spełnijcie dobrze Wasz obowiązek od którego nie wolno się uchylać.

Ks biskup Łoziński przestrzega w liście pasterskim, że kto się wstrzymuje od głosowania, ten nie pomaga do wybrania dobrych posłów i nie przeszkadza wybraniu złych i za to jest odpowiedzialny.

Nie oddawajcie głosu na listy komunistyczne ani na listy, na których obok chrześcijan stoją Żydzi, innowiercy; wrogowie wiary św na listy popierane przez sekciarzy.

Polki—katoliczki, żądajcie.

1 Polski katolickiej, panowania prawa Bożego w państwie.

2 Nierozzerwalności małżeństwa; ochrony macierzyństwa, poszanowania rodziny i kary za jej porzucenie.

3 Katolickiej szkoły dla katolickich dzieci, nauczycieli katolików, którym możecie spokojnie powierzyć wychowanie Waszych dzieci za których dusze Wy odpowiadać będziecie.

4 Ustawowej ochrony obyczajów chrześcijańskich i kary za szerzenie publicznego zgorszenia wśród młodzieży przez złe książki, wydawnictwa pornograficzne; wyuzdane i niemoralne widowiska ich reprodukcje i reklamy.

5 Pomnożenia kadrów policji kobiecej ku silniejszej ochronie kobiet przed handlarzami żywym towarem i hańbą prostytucji.

6 Rozszerzenia działalności opieki nad matką i dzieckiem oraz samotną kobietą.

7 Sprawiedliwego traktowania kobiety zawodowo pracującej. równej płacy za równorzędną pracę.

8 Oszczędnej a rozumnej gospodarki państwa wej i sprawiedliwego wymiaru podatków. Zwalczenia bezrobocia przez możliwość pracy.

9 Przyspieszenia budowy koniecznych mieszkań które stanowią jeden z podstawowych warunków życia rodzinnego i moralnego.

Kobiety—katoliczki! Idźcie ławą do wyborów. Zwycięstwo w naszych rękach! Głosów naszych jest więcej. Oddajcie głosy na listę narodową nr 4 z której kandydują wyłącznie Polacy — katolicy wypróbować w pracy narodowej. Na liście tej znajdziecie nazwiska kobiet oddanych sprawie Waszej które pragną pracować dla Boga i Ojczyzny. Wzywamy Was w imię Boże: z kartką nr 4 do urny wyborczej!

4 Narodowa organizacja Kobiet 4

CHOJNICE I POWIAT

Chojnice, dnia 10. listopada 1930 r.

Kurs Gospodarstwa Domowego w Samplawie

Pomorska Izba Rolnicza przypomina, że z dn 15 listopada 1930 roku otwiera 5-cio miesięczny Kurs Gospodarstwa Domowego dla dziewcząt w Samplawie, powiat Lubawa

Która z dziewcząt lub kobiet chciałyby na Kurs ten uczęszczać powinny zgłosić podanie o przyjęcie do Pomorskiej Izby Rolniczej — Toruń Sienkiewicza 40 — Radzimy jednak pośpieszyć się, gdyż ilość miejsc jest ograniczona

Na Kursie tym każda uczennica nauczy się gotować, smarzyć konfitury, piec, kroju; haftu i szycia to znaczy to co powinna umieć wzorowa gospodyni

Prócz tego na Kursie wykładac się będzie religie, geografję, rachunki, historję polską itp.

Opłata za naukę wynosi jednorazowo za cały kurs 50 złotych przytem pobiera się jednorazowo 10 złotych na porządku i 2 złote wpisowego

Utrzymanie wynosić będzie 45 — 50 zł miesięcznie w internacie, który znajduje się przy szkole

Wymagane świadectwa: 1 metrykę chrztu, 2 świadectwo szkolne, 3 świadectwo moralności; 4 deklaracja rodziców lub opiekunów że opłatę za kurs uiszczać będą.

Spis wyprawy jaka potrzebna jest na Kurs znajduje się w Izbie i na żądanie kandydatek zostanie im przesłany bezpłatnie

Rozprawa o spowodowanie śmierci z niedbalstwa

Przed Sądem Okręgowym w Chojnicach odpowiadając za spowodowanie śmierci z niedbalstwa niejaki Kaszubowski z Grabowskiej Huty, powiat kościerski — Oskarżony miał na swem polu odkrytą studnię która znajdowała się obok licznie uczęszczanej ścieżki — Pewnego razu wpadło do owej studni 2 letnie dziewczętko państwa Fredów z Grabowej Huty — Rozprawa jednak wykazała że niedbalstwo oskarżonemu zarzucić nie można i dlatego został uwolniony

Skazany za sprzeniewierzenie

Sąd Okręgowy w Chojnicach skazał Franciszka Helta z Czarnowa powiat chojnicki na 5 miesięcy więzienia za sprzeniewierzenie 21 metrów drzewa opałowego

Kino Nowości

wyświetla jutro we wtorek o godzinie 8,15 podwójny program razem 20 aktów: 1) Przełój obecnego sezonu pod tytułem Rozkosz Zemsty — Yrarafiwnowany odwet zlekceważonego mężczyzny Wspaniały film współczesny z asami ekranu jak: Agnieszka Esterhazy, Daizy D'ora i Gustaw Diesel Kobieta bez serca! dłażony i wzgardzony! Lilja na bagnisku — Jako drugi program wyświetlany będzie film pod tytułem Krwawy Porachunek z Hoot Gibsonem:

RUCH w TOWARZYSTWACH

Towarzystwo Gimnastyczne Sokół W uroczystości dnia 11 bm bieżymy udział Zbiórka o godz 9,45 przed domem druha wiceprezesa Krzemieńskiego Czolem! Zarząd

Powstańcy i Wojacy! Rozkaz — Zbiórka do capstrzyku w poniedziałek dnia 11 br o godz 18,45 przed Koszarami I Baonu Strzelców:

We wtorek dnia 11 bm o godzinie 8,30 rano zbiórka przed lokalem zebrania pana Seydy w czapkach i mundurach wojskich celem odebrania karabinów i branie udziału w pochodzie — Poczest sztandarowy i druhowie winni się stawić w komplecie i punktualnie

Wolność! Komendant **SMP Męskie** Jutro we wtorek dnia 11 bm odbędzie się zebranie Zarządu o godzinie 1-szej w południe w mieszkaniu ks patrona Borzyszkowskiego — Wieczorem zebranie plenarne o godz 8 w szkole powszechnej — Na porządku dziennym bardzo ważne sprawy — Liczny udział konieczny

Klub Żeglarski Chojnice We wtorek dnia 11 bm weźmie udział w obchodzie — Zbiórka w lokalu pana Kaletty

Zarząd

Program obchodu 10-cio lecia Zwycięskiego Odparcia Najazdu Rosji Sowieckiej i 12-lecie Niepodległości Polski.

W poniedziałek, dnia 10 listopada 1930 roku o godzinie 19 (godzina 7 po południu) capstrzyk I Baonu Strzelców z współudziałem Stowarzyszeń umundorowanych, Wojskowo-Wychowawczych i Przynależności Wojskowej.

We wtorek, dnia 11 listopada br przed południem

- 1 O godzinie 7 pobudka
- 2 O godzinie 8 nabożeństwo w kościele farnym dla Działki szkolnej
- 3 O godzinie 9,20 zbiórka towarzystw ze sztandarami na Rynku
- 4 O godzinie 9,30 przegląd Wojska i stowarzysz.
- 5 O godzinie 10 uroczyste nabożeństwo w kościele farnym, na które PP Przedstawiciele Władz i Urzędów Wojsko, Delegacje stowarzyszeń miejscowych oraz społeczeństwo polskie niniejszym zapraszamy

6 Po nabożeństwie:

- a) Zbiórka Wojska i Stowarz. na Pl Jagiellońsk
- b) Defilada i pochód na Rynku.

We wtorek, dnia 11 listopada br po południu

Wieczornica

o godzinie 8 w sali Hotelu Centralnego z następującym programem:

- 1 Hasło — Walek Walewski — śpiew chóru Szkoły Powszechnej

3. R. 11/30.

Wyciąg skargi.

W sprawie Marty z Waliszewskich Kordowskiej z Torunia ul. Św Katarzyny 12. II. zastąpionej przez pomocnika procesowego: adwokata Behnkego w Chojnicach, przeciw mistrzowi piekarskiemu Bernardowi Kordowskiemu zamieszkałemu przedtem w Brusach pow. Chojnice, obecnie nieznanego miejsca pobytu.

Powódka twierdząc — że — pozwany zawarł z nią związek małżeński dnia 1. lutego 1919 r. przed Urzędem Stanu Cywilnego w Chelmży. Powódka domaga się rozwiązania małżeństwa, ponieważ pozwany, oddaje się nałogowemu pijaństwu a ponadto powódkę złośliwie opuścił nie troszcząc się o utrzymanie tejże, wobec tego powódka wniosła skargę, z wnioskiem na wydanie następującego wyroku:

- a) małżeństwo stron rozwiązuje się z winy pozwanego
- b) pozwany ponosi koszty sporu.

Powódka pozwywa pozwanego do ustnej rozprawy spornej przed Wydziałem Cywilnym Sądu Okręgowego w Chojnicach pokój Nr. 55 na termin w dniu 10. stycznia 1930 r. przed poł. o godz. 10. wzywając go równocześnie do wyznaczenia swego rzecznika dopuszczonego przed wymienionym Sądem.

W celu publicznego doręczenia, ogłasza się niniejszy wyciąg ze skargi.

Sąd Okręgowy Wydział Cywilny.

Książka rewelacyjna, przełożona na wszystkie języki, o treści wiecznie aktualnej

Ben Lindsey

sędzia w Nowym Jorku

Bunt Młodzieży

Cena zł. 12.—, w luks. oprawie zł. 16.—
Głośne dzieło sędziego Lindseya napisane na tle prawdziwych wydarzeń codziennego życia, stanowi rewolucję w naszych dotychczasowych poglądach na wychowanie aktualne młodego pokolenia wojennego.

UWAGA: Dajcie tę książkę sędziom, adwokatom, nauczycielom, radziom i Młodzieży.

zamówienia przyjmuje

Księgarnia Dzien. Pomorskiego.

- 2 Moja Ojczyzna — H Miłka — śpiew chóru szk
- 3 Cud nad Wisłą — Józef Daszkiewicz — deklamacja ucznia szkoły powszechnej
- 4 Przemówienie pana starosty Zaleskiego
- 5 Tęsknota — Melodja popularna — śpiew chóru szkoły powszechnej
- 6 Pieśń Młodzieży Polskiej — H Miłka — chór szkoły powszechnej
- 7 Kokarda ochotnicza — Z M — Deklamacja ucznia szkoły powszechnej
- 8 Cześć Polskiej ziemi — Melodja popularna — chór szkoły powszechnej
- 9 Pieśń Pracy — M Konopnicka — Deklamacja chóralna uczni szkoły powszechnej.

Wstępne: pierwsze 3 rzędy krzesel po 1 zł, dal sze rzędy krzesel po 50 groszy, wstęp na salę 20 gr
Bilety na wieczornicę otrzymać można w księ garni pana M Grochowskiego oraz wieczorem przy kasie.

Szanowne Obywatelstwo miasta Chojnic uprasza o wywieszenie chorągwi już w dniu 10 listopada po południu.

O liczny udział w powyższych uroczystościach proszą
Stały Komitet Uroczystościowy

Przyjeżdżam na koński targ do CHOJNIC

i kupować będę konie

Fa. H. Preuhs, Bydgoszcz.

Kino Nowości

Dziś, 10. XI., poraz ostatni

Rewelacyjne arcydzieło i najlepszy film polski, przy współudziale artystów polskich i zagranicznych.
Film Europejski — polskiej produkcji!!!

KULT CIAŁA

to najspanialszy i najlepszy film podług popularnej powieści **Mieczysława Srokowskiego.**

OBSADA: Michał Victor Varkonyi
Agnes Petersen — Mozzuchinowa
Eugenjusz Bodo i Paweł Owerłło.

Kult Ciała
to historia wszechpotężnej miłości, druzgocącej wszelkie przeszkody i zapory.

Kult Ciała
jest filmem, który każdy musi zobaczyć, gdyż takiego filmu polsk., jeszcze nie było.

Ceny miejsc: Balkon zł. 2.- Rezerwowe zł. 1.50 l. m. zł. 1.

Koncert wzmocniony! Jazz - band!

Na sprzedaż
wóz wyjazdowy

mierzwa konna

i słoma po 2 zł. za cent.

ul. Młyńska 20.

Plecaki

oraz
walizki

poleca

Księgarnia Dzien. Pomorskiego.

Nowość!!

Setna Rocznica

Powstania Listopadowego

1830 — 1930

Historja i przebieg Powst. Listopadowego z licznymi ilustracjami. - Cena 4,80 zł

KSIĘGARNIA Dzien. Pomorskiego.

Oszczędność pieniężna stanowi źródło zdrowego kredytu dla poczynań gospodarczych wszystkich warstw narodu.

Kto chce korzystać z kredytu

sam winien oszczędzać, lokując swój płynny kapitał w —

Miejskiej Komunalnej Kasie Oszczędności w Chojnicach

CHOJNICE, Rynek 1. (ratusz)

Agendy dla Handlu i Przemysłu 1931 r.

oraz kalendarze terminowe

poleca

„Księgarnia Dziennika Pomorskiego“.

Przetarg przymusowy

W środę, dnia 12 bm. o godz. 16-tej sprzedam w Chojnicach najwięcej dającemu za gotówkę:

- 1 bibliotekę,
- 1 biurko,
- 1 stół okrągły,
- 4 krzesła.

Zbiórka licytantów w moim biurze przy ul. Sirzeleckiej 38.

Szeleziński komornik sądowy. zł. 100

Przetarg przymusowy

W środę, d. 12 bm. o godz. 9.30 sprzedam na podwórzu sped. Nowackiego ulica Dworcowa, najwięcej dającemu za gotówkę:

400 but. różnego wina.

Szeleziński 2063 komornik sądowy

Przetarg przymusowy

W środę, dnia 12. bm. o godz. 13-tej sprzedam w Chojnicach najwięcej dającemu za gotówkę:

- większą ilość tapet, zeszytów, ksiąg kontowych, atramentu i 1 maszynę do pisania

Zbiórka licytantów w hotelu Priebe.

Szeleziński zł. 200 komornik sądowy.

Przetarg przymusowy

W wtorek, dnia 11. XI. 30 r o godz. 11-tej sprzedam w **Miwach** przed sołectwem najwięcej dającemu za gotówkę:

- 1 lustro,
- 1 szafę ogniotrwałą.

W. Kowalski komornik sądowy Chojnice. zł 1986

Najwyższy czas, aby zakupić wzory do robótek ręcznych, chcąc takowe ukończyć na Boże Narodzenie.

Proszę zwiedzić mój interes, bez obowiązku kupna, bogato zaopatrzonej w obrusy, poduszki, garnitury kuchenne, chodniki, fartuchy i t. d. Wszelkie materiały do robótek jak wełnę, nici i jedwab nabyć można u mnie w różnych odmianach.

Ludwik Rasch

Chojnice.